

GABRI RODENAS

BABIČKA, KTERÁ

PROJELA SVĚT NA KOLE

PŘELOŽILA LENKA MALINOVÁ

ROMÁN

BABIČKA, KTERÁ
PROJELA SVĚT NA KOLE

© Gabri Ródenas 2018,
in collaboration with Antonia Kerrigan Literary Agency

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Lenka Malinová, 2026
Cover © Christina Krutz Design 2026
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2026

ISBN 978-80-277-7464-7 (pdf)

GABRI RÓDENAS

BABIČKA, KTERÁ

PROJELA SVĚT NA KOLE

PŘELOŽILA LENKA MALINOVÁ

*Pro lidi všech věkových kategorií, kteří sice měli
šťastné dětství a myslí si, že žijí
naplněný život, že se jim poštěstilo vyhnout se traumatům,
nebo že je – naštěstí – nepostihla
žádná děsivá choroba, nicméně občas
někdy odpoledne či v noci zapochybují,
zda jejich život funguje tak, jak má.
Pro ty, kteří se neustále bezděčně ohlížejí
za sebe ve snaze odhalit, kde se bere
jejich smutek.*

ÚVOD

Podvedli vás. Podvedli vás, když vám tvrdili, že za ten poklad, který vám má co nevidět spadnout do klína, nebudete muset zaplatit.

Ale nemusíte se děsit: ta cena je naprosto nicotná ve srovnání s hodnotou toho, co získáte.

Život je hravý a plný moudrosti a ví, že cenné dary patří do rukou pouze těm, kteří si jich dovedou vážit.

Proto je podrobuje zkoušce.

Obavy stranou, protože ony zkoušky jsou spíš hra.

Ze všeho nejdřív chci, abyste věděli, že pokud jste se dostali až sem, už jste překonali tu nejdůležitější. Jak vám postupně odhalí tyto stránky, nic se neděje jen tak a to, že se vám tato kniha ocitla v rukou, není náhoda.

Když už jste udělali rozhodující krok, prosím vás tedy, abyste to nevzdávali.

Tato cesta vám pomůže poznat, jací ve skutečnosti jste. Provede vás vaší vlastní duší v procesu objevování a uzdravování. Umožní vám spatřit svět kolem sebe z hlubší a soucitnější perspektivy. Umožní vám vidět svět bez příkras. A ten nový pohled vás už bude provázet navždy.

Toto jsou jen některé poklady, které na této cestě naleznete. Nemyslíte si snad, že vám je hned všechny prozradím? To bych vás připravil o onu ohromnou radost a uspokojení, že jste je dokázali objevit vlastními silami.

Chystáte se vydat na cestu, která vás může proměnit, ale musíte za to zaplatit, byť ne vysokou částku, musíte nabídnout záruku, že jste ochotni se k něčemu zavázat.

A o jakou cenu jde?

Musíte překročit práh prvních dvou kapitol. Vstupní brána k velké cestě, jež na vás čeká, se ve skutečnosti nachází téměř na konci třetí kapitoly, a jak dobře víte, každá velká cesta si žádá nějaké přípravy. Potřebujete například vědět, proč ji chcete podniknout, nakolik jste v srdci připraveni oprostit se od starých vzorců, abyste mohli přijmout nové; je nutné, abyste si uvědomili, že vám zpočátku budou věci připadat dost matoucí a vzdálené běžné logice.

Postupně dojdete ke zjištění, že to, co jste doteď považovali za „mimořádné“, je vlastně přirozené.

Jedno mi věřte: nic zlého se vám nestane. Naopak. Vaše srdce odjakživa vědělo, co je mu třeba, a po jaké cestě se má vydat, i když jste mu zrovna nepopřávali sluchu. Teď se mu naslouchat naučíte.

Jak budete postupovat, pochopíte důvod, proč – ať už jste měli dětství šťastné, či nešťastné, ať už jste utrpěli nějaké hluboké trauma, či ne, ať už si myslíte, že žijete život,

o jakém jste vždycky snili, nebo ne – vás občas přepadnou podivné chmury, a vy se ohlédnete zpět, protože se vám zasteskne po těch dlouhých letních odpolednech, v nichž bylo vše nové, vy jste neznali, co jsou to starosti, a přemítali jste, jaký asi bude váš život (život plný příležitostí a dobrodružství).

Je mým přáním, abyste se do těch dob mohli zase vrátit, abyste mohli znovu prožít ona dobrodružství a vnímat to, co tehdy, aniž byste se museli vzdát všeho, čeho jste dosáhli.

Musíte tedy odpovědět na jedinou otázku:

Máte odvahu šlápnout do pedálů?

1

MINULOST JE HVĚZDA, KTERÁ VYHASLA PŘED DÁVNÝMI ČASY

„Špindíro!“ zařval na ni jeden z nich a ušetřil jí další kopanec do ledvin.

„Smraďoško!“ přidal se druhý.

Týrali ji, protože věděli, že jsou sami stejně špinaví a smrdutí. A chudí. Jenže ona byla sirotek, kdežto oni ne.

Holčička se na zemi choulila do klubíčka a drobnýma, vyhublýma ručkama si chránila hlavu. Měla na sobě špinavé šaty a po tvářích jí tekly slzy, razily si cestičku prachem jako stopa kyseliny mravenčí. Suché slzy plné odevzdání. Slzy divoké holky.

„Koukej nám ty prachy dát! Viděli jsme, jak jsi je schovala!“ zaječel třetí kluk, ten menší a zbabělejší, co se držel od ostatních dál a chtěl je ještě víc rozkurážit, jen aby nemusel udělat první krok a okrást holčičku sám.

„Já nic nemám!“ bránila se vysokým hláskem.

Jeden z nich, bledý kluk, kterému nemohlo být víc než jedenáct, se zrzavými vlasy tak hustými a zježenými, že vypadal jako kocour, hlasitě vtáhl do nosu dvě zelené nudle, které mu z něj visely, a pak se sehnul, aby mohl najít ty peníze. Holčička se kroutila a on se bezostyšně pokoušel dostat se dívence do kapes nebo jí z nich vytáhnout ruce. K tahaniči se přidal i druhý kluk, snědý, hubený, oblečený v hnědých kraťasech.

Zbabělý kluk několikrát zaváhal, ale nakonec se odvážil chytit ji za kotníky. Druzí dva už mezitím překonali její odpor a násilím jí rozevřeli dlaně.

Holčička ještě pořád držela víčka pevně sevřená a zuby zaťaté, když si kluci s velkým zklamáním prohlíželi, co se té nešťastnici vlastně chystají sebrat. Jednou rukou si otřela nos, tělíčko se jí jemně třáslo, a rozevřela dlaň druhé ruky, aby odhalila svůj poklad, jenž měl vzápětí zmizet v kapsách těch tří grobiánů.

„Ty jsi ale blbá,“ řekl ten zbabělec. „Proč jsi nám to neřekla hned? Ještě jsme se kvůli tobě naštváli...“

„Říkala jsem vám, že nic nemám.“

„Viděli jsme tě, jak si schováváš peníze,“ opakoval idiotsky zrzek.

„Já žádné peníze nemám...“

„Jdem,“ řekl snědý kluk a jedním pohybem jí sebral z dlaně všechno, co v ní držela. „Copak by tahle žebračka mohla mít nějaké peníze?“

Ležela na zemi a sledovala, jak se na odchodu přou o rozdělení své kořisti: malé pocukrované sušenky *alfajor*, slepené z tenoučkových plátek, kterou jí dala jedna paní, co se nad ní slitovala.

Jenže od té chvíle už uplynulo nejméně pětasmdesát dlouhých let.

Kostnaté nohy šlapaly do pedálů v pomalém, ale vytrvalém rytmu. Podkolenky se jí vytahaly – nebo jí zhubla lýtko – a hrozilo, že se každou chvílí shrnou, ale zatím držely dál na svém místě.

Dva muži stojící na krajnici jí zamávali, když projížděla kolem. Ona na oplátku kývla hlavou a usmála se na ně.

Pořád měla skoro všechny zuby a vlasy měla zdravé a husté, i když hodně prošedivělé. Nosila je rozpuštěné, a přesto držely tvar a vítr je nerozcuchal.

Zabrzdila, ale zůstala v sedle a kolébatvě přisunula kolo ke sloupu, takže připomínala tučňáka. Kousek vedle seděla na bobku dvě děti, kluk a holka, v ušmudlaných šatech a vrtaly se klacíkem v hlíně. Stařenka na ně vrhla pohled plný něhy.

„Hej, děti, chcete něco dobrého na zub?“ Dětské oči se zeshora otevřely. „Mám tady jeden *alfajor* pro každého z vás.“

Děti všeho nechaly a rozběhly se k ženě. Vytáhla cukrovinky ze zástěry, kterou měla uvázanou přes šaty, a podala jim je. Kluk měl nazrzlé vlasy a pod nosem mu zaschla trocha zeleného hleny. Stařena mu rukou seschlou jako starý papír pročísla vlasy a usmála se. Děti své sladkosti vmžiku zhlty.

„Hej!“ ozvala se babička. „Co se říká?“

„Moc vám děkujeme, paní Maru!“

„Tak se mi to líbí. Nikdy nesmíte zapomenout na dobré vychování.“

Drobotina si šla po svém a stařenka se zhluboka nadechla. Silné nohy, to ano, ale unavené. Začínala cítit tíhu svých devadesáti let, navzdory tomu, že dennodenně ujela na kole svých třicet kilometrů.

Jednou rukou se opřela o koleno a druhou si zastínila oči. Slunce barvilo všechno do oranžova. Mezi sluncem a hnědou zemí se táhla tenká modrá linie připomínající moře.

Nebe.

Maru si vzdychla a zamířila ke vstupním dveřím sirotčince.

Oaxaca. Kolik let už tady žije?

Celý další život.

Maru zatlačila do dveří. Nebyly tam mříže ani pletivo, které by bránily dostat se dovnitř či ven. Byl to jen o něco větší dům. Pozdravila vrátného.

„Dobrý den, paní Maru. Jak se vám dnes daří?“

„Jako člověku, co má na hřbetě a v nohou devadesát let,“ odpověděla mu jemným hlasem, který občas věkem přeska-koval. Ten hlas dokázal zkrotit dravou zvěř i lidi.

„A jak se máte vy?“ Chodbou prošlo nějaké dítě. „*Quiubo*,“ pozdravila ho, jak bylo v kraji zvykem.

„*Quiubo*, paní Maru.“

„Hned za vámi přijdu.“

Děcko mávlo na pozdrav. Maru se obrátila zpátky k vrátnému.

„Jak se máte?“ přeptala se znovu očima.

„Nic nového pod sluncem,“ odpověděl vrátný s milým úsměvem.

„Nic nového, že?“ Maru dvakrát ťukla prostředníčkem do pultíku vrátnice. „Uvidíme, jestli jsou děti stejného názoru.“

Odbelhala se ke třídám. Jen v sedle svého kola dokázala zapomenout na stáří. Když šlapala do pedálů, měla znovu nohy dvacetileté. Právě tolik jí bylo, když do Oaxacy přišla.

Byly tam děti všech věkových kategorií a pracovaly ve skupinkách podle svých schopností a zájmů. Když vešla dovnitř, všechny ji pozdravily. Učitelka vstala a zamířila k ní, aby ji mohla přivítat a nabídnout jí, aby se posadila.

„Dnes jsem vám donesla chilské *alfajory*, ty jsou jiné než vaše.“

Dětem se ve tvářičkách zračila spokojenost. Některé se začaly na židlích nenápadně vrtět. Maru vytáhla z kapsy zástěry pytlík s dvaceti malými sušenkami.

„Jsou plněné mléčným karamelem. Chutnají vám?“

Mnoho dětí je nikdy předtím neochutnalo, ale všechny bez výjimky přikývly. Spořádaně natáhly ruku. Věděly, že se dostane na každého. Maru sledovala, jak se děti do těch drobných cukrovinek s chutí pustily. Byli mezi nimi neotesanci, kteří svůj díl zhlkli najednou, i jemnocitné děti, které opatrně ukusovaly. Tak jako i jinde v životě.

Když sledovala, jak si každý po svém vychutnává svou sušenku, vzpomněla si na příběh jiného *alfajoru*. Svého prvního.

Sněžilo a už se smrákalo. Ztratila svůj *alfajor*. I ona sama se to odpoledne ztratila, když je jeptišky vzaly na procházku do centra. Občas tam chodily prodávat sladkosti nebo prosit o almužnu a některé děti někdy braly s sebou. Maru chvíli nedávala pozor, protože se zadívala do výlohy pekařství, a ztratila skupinku z dohledu. Bloumala ulicemi. Nějaká paní jí dala *alfajor*, když ji tam viděla tak samotnou a otrhanou. Neřekla jí, že se ztratila. Jakmile ta paní zmizela, vrhli se na ni ti tři uličníci a pokusili se jí její poklad ukrást. Viděli ji s jeptiškami

a pochopili, že na blízku nebudou žádní rodiče, kteří by ji mohli bránit. Mimo jiné proto, že žádné rodiče neměla. Proto chodila s jeptiškami ze sirotčince. A oni to dobře věděli. Každá jiná holčička by jim tu sladkost bez řečí odevzdala, ale Maru ne. Už v pěti letech se vyznačovala nepoddajnou povahou. To bylo jediné, co měla. A teď měla ještě sladkost a ti grobiáni se jí o ni chystali připravit. Viděli ji s jeptiškami. Věděli, že je sirotek. Nehodlala jim to však usnadnit. Sebrali jí ji. Potulovala se kolem. Pak ji za ucho chytila María Soledad. Nato se uklidnila. Sehnula se, aby byla v její výšce, a chytila ji přitom za ruce skoro ve výši ramen. Pozorně si ji prohlédla.

„Kam ses poděla?“

„Ztratila jsem se.“

„To je naposledy, co jdeš s námi!“ sestra María Soledad byla nervózní a celá ustaraná, proto říkala takové věci. „Proč máš tak špinavý obličej?“ Holčička neodpovídala. „Tak jdeme, ty jsi nás ale vystrašila!“

Jeptiška vzala dívku za ruku a odvedla ji. Byla to hodná žena.

Sněžilo a smrákalo se a Maru se dívala ven z okna ložnice. Sestry trestaly odvážlivce, kteří uprostřed noci vstávali z postele. Ale Maru na žádné příkazy a hrozby nedbala a hleděla z jediného okna, které v místnosti bylo. Jemně odhrnula tenkou záclonu a pozorovala svět tam venku. Byl plný výloh s hezkými věcmi, žen, které nabízely sladkosti, a také dětí, které vám je chtěly sebrat. Bylo to mnohem zábavnější než sirotčinec.

Po letech vzpomínala Maru na sirotčinec a městečko, kde tehdy žila, s láskou (nikdy se nedozvěděla, kde přesně se narodila, věděla jen, že to bylo někde v Chile) a vždycky se

jí na tváři objevil úsměv, když si své dětské dobrodružství vybavila.

Ztracená ve spleti úzkých uliček.

Jenže věci vypadají docela jinak, když se na ně díváte očima pětileté holčičky.

Skoro o pětasmadesát let později sledovala zjihlým zrakem stařenka Maru v dětském domově v Oaxace, jak malí sirotci hladově dojdají svoji sladkost.

Neklid. Smích. Drobky (jen málo). Mlčení prázdného pytlíku. Mezery po mléčných zubech. Slunce. Jablkově zelené stoly. Láska.

Když byla Maru malá – ano, i ona byla malá holčička –, řekli jí, že ji jako dvouletou nechali před branou dětského domova. Na pokrývce, kterou byla v košíku přikrytá, ležela cedulka s nápisem: Maru, Chile a datum jejího narození. V roce 1939 ještě adopce nebyly vůbec běžné a těch pár zájemců malá holčička nezaujala. Byla příliš hubená a neposedná.

Už ve třech letech se projevoval její výrazně nezkrotný charakter.

Ve dvanácti utekla za krásnými výlohami, sušenkami *alfajor*, partami výrostků, za životem. Za svobodou. Toulala se po ulicích a spala pod širým nebem.

Nesmírně rychlé nohy ji sem tam zachránily před nějakým ničemou. Kradla, aby měla co jíst, a myla se v řece. Život jí vlastně nepřípadal tak strašný.

Než dovršila třinácti let, dostala se až do Santiaga. Bylo to ještě před zemětřesením.

Těch výloh s překrásnými věcmi! A lidí! Vydala se nazdařbůh ulicemi. Vlasy i šaty měla špinavé. Trápil ji hlad. Vždycky měla hlad.